

## Taktyka husarii w bitwie pod Kłuszynem opisana przez Samuela Maskiewicza\*, XVII w.

*Na koniec [...] żeśmy i kopij wszystkich już postradali [...], a te są husarzowi bardzo potrzebne i [...] nieprzyjacielowi bardzo straszne. [...] Widząc nieprzyjaciel naszą już słabość, rozkazał dwóm kornetom rajtarskim\* [...], aby się z nami potkali\*, a ci sami [...] zwycięstwo nam uczynili, bo jako skoczyli do nas niegotowych i zaraz, wypuściwszy strzelbę, poczęli odwrót czynić zwykłym sposobem dla\* nabijania, a drudzy po nich następowali, strzelając. My, nie czekając, póki wszyscy wystrzelą, a widząc, że oni odwrót czynią, posunęliśmy się za nimi [...]. A ci, zapomniawszy nabijać, a drugi i nie wystrzelił, tył podali\* i wpadli na wszystkę Moskwę\* [...]. Straciwszy serce, Moskwa pierzchać i uciekać w obóz pospołu z Niemcy poczęli, a my, na grzbietach ich jadąc [...], wpadliśmy do obozu ich [...].*

\* Samuel Maskiewicz – żołnierz husarii, uczestnik wojen z Moskwą, autor pamiętników z lat 1594–1621

\* kornet rajtarski – oddział kawalerii, która w walce używała głównie pistoletów

\* potkać się – walczyć

\* dla – z powodu

\* podać tył – wycofać się, uciec

\* Moskwa – tu: oddziały carskie

*Polska – Rosja: XIV–XVIII wiek. Materiały do nauczania historii*, red. J. Chachaj, L. Gorizontow, K. Koczegarow, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2017, s. 113.

### Praca z materiałem

1. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, podaj datę bitwy pod Kłuszynem oraz głównodowodzącego armii polskiej.
2. Wyjaśnij, kim byli przeciwnicy Rzeczypospolitej w tej bitwie.
3. Opisz staropolską sztukę wojenną na przykładzie bitwy pod Kłuszynem. Wykorzystaj powyższy tekst i wiedzę pozaźródłową.
4. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, podaj najważniejszy skutek stoczonej bitwy.